

د (ئەقین خەم و مرن) ی دا

پا تھیب دہشتانی

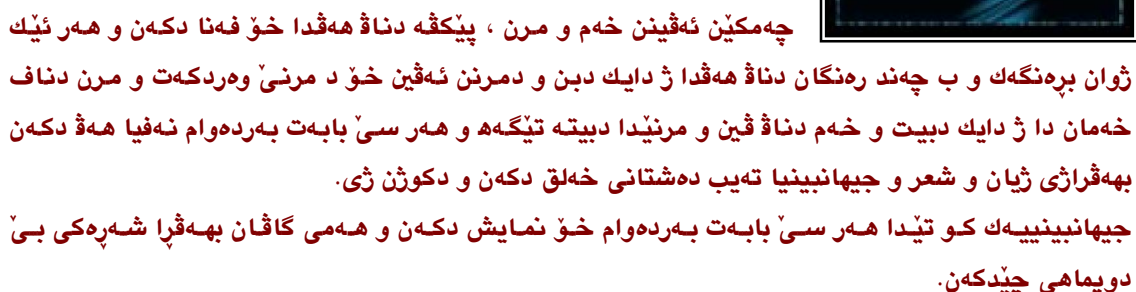
هۆشەنگ شەيخ محەممەد

2006/3/23

ههولير

Hoshang72@yahoo.com

بُو ئىكەم سەرنج دەمى من شەرىن (تەب دەشتانى) خواندن ئەوین
 دەمبیزا (ئەقین خەم و مرن) دا کۆمبویینن من هەست کر حەرف و پەیف
 ب هینکاتی دوەریینن دوەریین و شعر و مانا و هیمن و ئامازە ژى چیدبن
 هەناسە تەرش، بايەك فیئک ژناف وان ئامازان ژ دایک دبیت و ئەقین و خەم
 و فەنابوون و کۆمەکا بهایین هزرى و فەلسەفی و رامانکار ل دوور وان
 بابەتان و بابەتین دن خو دەمبیزا خواندن مە وەردکەن.

شهرهك كو د روحا تهيب دهشتانی دا وهك خوینی دهیت و دچیت و كهفی دكهتن شهرهك كو دناف هوندری ویدا چیدبیت نهوهك ل سهر جوگرافیا یهك دی و نه ل دهمهك دین جه و دهمی وان شعران روحا تهیبی یه نهوهك نهو چیا و دهشتین رهف و مرن و خهم و كوشتن و شهرش و قین و خهم دیتبن .

نهو رووداوین ل پارچهكا واقعی روویداین دناف روحا تهیبیدا فهنا بووینه و شوینوارین وان ژی ل سهر بووینه برین و خهم و قین و مرن .

✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿

دناف وان شعراندا ئەز ھەست دكەم سەروكانى لەش و جانى تەيبى يەن ئانەكو ئەو شعر ل دەرڤەى تەيبى ژدايك نەبووينەن بەلكى دناڤ ھەناسەيىن ويدا پەيدا بووينە ئاماژە و بېھنا خەريبي و نامۆببون و مرن و ڤين و خەمىن تەيبى ب سەر كاغەزان وەردكەت.

ئانەكو تەيب ب كويرى ئاماژىن خۇ دنقىستەڤە نەشيت خۇ بەھەمىڤە بگريت و وينەكى تەواو ژ ھندورى خۇ نيشانى مە بدەتن بەلكى تنى چەند ئاماژەكان ددەتە مەن رەنگە ھەر ئەڤ زەحمەتى يە بيت وەكريبىت كو شعرىن وى ھەم كورت بن و ھەم بەرھەم ژى بەرھەمەك بچووك بيت.

ئانەكو ئەو جىھانا كو تزييه ژ ڤين و خەم و تورەبوون و وەريان و خەون و متبوون و رەنگ و ترس و داوەت و تەرم و ھايژنەبوون و مالبوون و سەرژىكرن و خۇكوشتن و رۆندك و بەھيدارى و ھەمبىز و ماچ و ليڤ و شەڤ و عەڤر و خەنجەر و پەيڤ و زىمار و رويسى و خوین و مېتن و بېدەنگى و ھزركن و ھتد...

روحەك تزييه ھەتا دوويرترين رھين خۇ ب ھەموو رەنگ و دەنگ و شيۆ و ھىمايىن ژيان و ھەبوونى ب ھەموو رەھەندىن خۇڤە، ئەو جىھانا پەرگىلەشوك تەيبى ب كىمترين پەيڤ و شعرىن كورت و بەرھەمەك بچووك دناڤ گوھ و ھزر و مەژى و ھەستىن مەدا يىت مەزن كرين و وى جىھانى ھەمىي ب دەنگەك كز و نزم دىيەتە مە، ھەموو تشتان دىيەتە مە و سەرپۇرا خوھ بۆمە ڤەدگىريت، سەرپۇرەك كو ژ روحا وى دەيتە دەر و خۇ د سەرپۇرا ھەميان وەردكەت.

روحا مە و ھەبوونا مەژى ب ئاماژە و مانايىن خۇيىن رەنگين وەردپىچىت و مە تژى گومان دكەتن گومان ژ ڤين و خەم و مرن و ھزر و رەفتار و رەوشت و رەوشەنبىرى و شەپ و خەبسە و توپەھاتىيا ھەبوونا مە و ھەبوونا ھەبوونى.

* * * * *

(خۇكوژىيەكا بى دلۇڤانى ، مە چ ئاسمان نىننن ، ھىلىنا خەما ، بەھيدارى يا ماچىن وەرياي ، ئەڤين ، خەم و مرن، ڤالاتى و سەمڤونىيا خەريبيى) تايىلن چەند شعرەكانن، كو ھەلگريىن ئاماژىن مرن و نەمانى بئاشكرا دناڤ وان تايىتلاندا ديارە و پىويستى ب راڤە و سرۇڤان نىننن ھەروەسا د ناوەرۇكا وان شعران و پرائىيا شعرىن دەرھەميدا مرن و نەمان مەسافەكا زىدە مەزن و بەرڤەرە داگير دكەن.

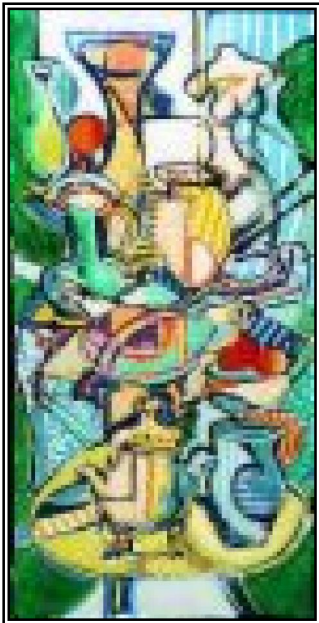
مرنن شىايە جوړەھا ئاماژە و رەنگان پەخش كەتە سەر بەرھەمى كو دسەلمينيت ئەو د جىھانىنييا تەيبىدا پارچەك مەزنە و ئەو ژ جارن چى تەيب نەشيت خۇ ژى قورتال كەتن د ڤينىدا و د خەماندا و د ژنىدا و دگەلەك كوژى و سەڤەر و گەرشىانادا دگەھيتە مرنى.

ئى بلا ئەم بېرسىن تەيب بۆچى ھندە باسى مرنى دكەت؟! پىخەمەت ڤەنا بوونى يە؟ يان پىخەمەت نەمرى يە؟ يان بۆ ژيانى بخۆيە!!

ئانەكو مرنا تەيبى دگەھيتە كيڤە؟! تەناھى و نقتىنا ئارام؟ يان دونىايا جاويدانى و ئەبەدىيەتى؟ باشە دەمى (ڤين) ژى وەك بابەتەك و تىگەھەك پارچەك بن ژ جىھانىنييا تەيبى بۆچى تەيب ئەوى پارچەى ڤەرامۆش دكەت و مرنى پتر زال دكەت؟

ئەو چ ھىژە ژيانى و ڤينى ل ھەمبەر بچووكتر دكەت و مرنى دكەتە سەرورە؟ ئايا ئەڤە سەرورەيا مرنى يە ، يان وەريانا ژين و ڤينى يە؟

ئانەكو ئەو كۆنترۇلا مرن دكەت ژ كىقە دەيت ؟ ژ ھىزا وى بخۆيان ژ قالاتى و لاوازييا قىنى؟!
 رەنگە ئەم دقېرەدا سەرەداوى خواندەك جودا بۆ مرنى بگرينن كو رەنگە ئەو مرن تەيب باس ژى دكەتن
 مرنەك بيت پىخەمەت رەقن ژ مرنى؟!
 چونكە دشعرا خۇكوژىيەكا بى دلۇقانى تەيب دىيژىت:

(ئەگەر ژ دەستېن تەيىن بچووك نەترسابام)
 دا ژدل كەنم ھەتا دىن دبووم ئەگەر ژ بەژنا تە يا گولېن نەترسابام
 كو بىيتە پەيكەرى خازۇكەكى گەرۇك
 دا ژ دل گرېم ھەتا پاقىن من د رژيان
 ئىچدى بەسە بلا كەرل سىبەرا من نەچەرن و
 گورگ خەونىن من نىچىر نەكەنت
 ئەگەر ژ متبونا پىلېن گرئىنا تە نەترسابام
 دا سەرى خۇ ژىكەم و
 دانمە سەر تەرمى شۆرەشەكا بى سىبەر
 بەسە ئىچدى نقيژا ل سەر دىنارىن ئاسنى ناكەم
 ئىدى بن كوربا بكوژىن عەمى گۆزى ماچى ناكەم
 بەسە بەسە
 ئىدى داوھتى ل بەر نارىنكىن دايكىن شەھىدا ناكەم)

دقېرەدان ئەم دىيىن كو تەيب چەندىن تىشتان بۆ مە خۇيا دكەت:
 مرن نە ئەو ھىزا مەزەنە كو مروۇ نەشت خۇل بن كۆنترۇلا وى دەربازكەت ، چونكە (دەستېن بچووك)
 بەژنەكا گولېن (متبونا گرئىنەكى) دشىن ھىرشىن مرن و فەنابوونى راگرن.
 ئەو ئامارژىن ئەم دشىن ژ دەستېن بچووك و بەژنەكا گولېن و گرئىنان بگرينن ئەقەيە كو كىمترىن و
 بچووكترىن ھىزات ژيانى بەسە بۆيكو مرنى فەناكەت.
 نازكترىن و ھىنكترىن بۆن و ئامارژە بتنى بەسن بۆيكو ژيانى لەھمبەر مرنى راگرن.
 ئانەكو نازك و گولمرۇف و گرئىن دشىن مە لەھمبەر كەر و گورگان و بەيىن مادى و بكوژان راوہستىت و
 ژيانەكا ئادەمىيانە ب مروقى بىخەشيت.
 دقېرەدا ئەم تىدگەھىن رەقىنا تەيى بۆ مرنى نە ژبەر ژيانەكا جوان و تژى مروقاىەتى و ئامارژىن گولگولى و
 نازكى و ھىنكاتى و زارۇكىنى و گرئىن و خوشىي يە، بەلكى ژبەر گوھورىنا بەيىن ژيانى يە كو ژوان
 ئامارژىن ژياندۆست و جوانىدۆست و گرئىن و دۆست و ھەبوون دۆستە بەلكو بەروفاژى ژبەر بەيىن
 نەمروقاىەتى و شەپانىيەت و ھىزىن ويرانكار و مەرگدۆستە.
 ئانەكو قىنن بەيا ھەقىقىيە لجەم تەيى و مرن ژى ئەو بەيا ئەوا دناف چەريانا سىبەرا وى و نىچىركرنا
 خەونىن وى دەيتە بەرھەم.

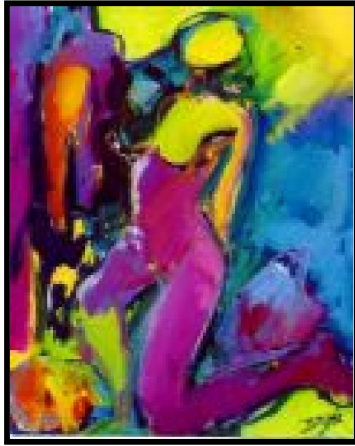
ئانەكو دقيردا تەيب ھەگەر باسى مرنى دكەت، ئەقە بۇ ژيانى و قيانى باس دكەت، نەوھك بۇ مرنى بخۆ.
ئەقەژى بباوھرييا من وەرگەپريانەك ھەرە جوانە دشعرا كوردیدا كو دقيت دناف بهايين مرنى دا ژ مرنى
دووركەقيت و ژيانى بنەخشيىت.

و دييرتە مە: نەرماتىيا دەستين بچووكين زارۆكەكى، گولا بەژنا ژنى و گرنيينا وى، دشين ئەگەرين مەزن بن
بۇ ژيانى.

بكورتى گەپريانا تەيبى گەپريانە ل ژيانى نەوھك مرنى.
ژيان ب ھەموو بهايين جوانى و ئازادى و كەرامەتا مروقايتى.

* * * * *

وھريانا رەنگان

تو ژ كیلەستوينى وھريابووى
د بوھارەكا ب ترس و رەق دا
كو ميشتا نەھاتى بۆرى
بيژە من تو دناق كيژان مژ و مۆرانى دا وندا بووى
ئەى كەرنەقالا رەنگان!
پشتى تە ھەمى رەنگ د كفنكرى نە
سپى و سار مينا ھەلما دەگى مرنى
بەلى تو ژ كیلەستوينى وھريابووى
بيژە من
بيژە ئەز ب كيژان رەنگى گازى تە بكەم؟

ئەقە شعەرە و چەندىن ويئەيىن دى د شعرين قى بەرھەميدان ئامارژين ژياندوستى و ھەبوون دوستىيا تەيبى
نيشانى خواندەقانى ددەن، كو ئەقەژى گومانين مە پتر دكەت لسەر جيھانبينيا تەيبى كو نە جيھانبينىيەك
مەرگدوستە، بەلكى ئەو پتر و پتر دقيتن بچيىتە د ژيانيدا و خو د رەنگين قينى دا فەناكەت،
جيھانبينىيەك كو مروق ب قين و عشق و ئازادى تيدا سەرورە بيت و نەفيا مەرگدوستىي بكەت.

(من سقك بكە دا د رھين دلى تە دا بفرشم
دا د نھالين تە دا بمرم) شعرا چاۋ خوديكن بەرپەرى16

ئانەكو گەھشتەنە دلى وى ھەم فرينە و ... ھەم مرنژى دنھالين دلى وى دا فرين و ئازادىيە.
يان ھەتا دەمى دييرت

(تەرمى من سكانەر كە

بۇ سالا 2000) شعرا سالا 2000 بەرپەرى 20

دىسان مرن نەفى دببىت و سەرى سالى، سەرى زەمەنەك نوى يە و ژيانەك دى و روژين دى دەست پيدكەن
ئانەكو تەيب دناف ھەموو ھىزا مرن و نەمان و فەنا بونىدا، ژيانى دكەت ھەتا دقئىت د نيزىكتىن پنتا مرنى
دا، دوويرتيرىن ژيانى بكتە.
ھەميشە ھىزەك مەزن ھەيە بۇ خۆزى و جوانى و ماچ و دلىنى و سۆزدارىيا وى د وەرىنتە سەر مرنى.

(چ سنوور نەشىن ماچين مە راوەستين
ماچ د بى سنوورن) پاسپورتا چاقين تە بەرپەرى 36

ژيان بى سنوورە و دناف ماچين بى سنووردا مەرگ نەشىت راوەستينىت.

* * * * *

ب رەنگەك گشتى ئەق بەرھەمە ئىكە ژ بەرھەمىن بنىات سۆزدار بۇ ژيانى و قيانى ، قيان ژيانە ب ھەموو
رەھەندىن خوەقە، خۆزى و گەريانا مروقييە ل جوانى و ئازادى و دلىنى و عشقى و ئازادى و
مروقايتى.
گازىيەكە دببىرتە مە مروق پيويسىتى سۆزىن رەنگىن و رەنگىن گەرمىن قىنى يە، ئەقن دشىت ب فارىزەكى
تخويبەكى بۇ خەم و مرنى دانىتن .. قىن ب ھىزا خوەيا رەنگىن و بى دويمامى دشىت جوانترىن سەفەرا ب
مروقان بكتە بەرەف ژيانا ھەقىقى.
قىن دشىت مە ژ تورەھاتىيا ھەبوونى خەلاس كەت.
ھەگەر دىن ، سياسەت ، بھايىن مادى شىابن ب سەر ژيانىدا زال ببىن ئەقە ئەقن ئەو ھىز و ئەو ھەناسەيە
كو لەھەمبەر وان بھايان بەرگريى ژيانى و مروقان دكەت.